

Türkiye Protestan Kiliseler Birliği

**TÜRKİYE'DEKİ
PROTESTAN CEMAATI'NIN
2008 YILI İÇERİSİNDE
MARUZ KALDIğI HAK İHLALLERİ**

HAZIRLAYAN

**Türkiye Protestan Kiliseler Birliği
*Hukuk Kurulu***

OCAK 2009

TÜRKİYE'DEKİ PROTESTAN CEMAATI'NİN 2008 YILI İÇERİSİNDE MARUZ KALDIğI HAK İHLALLERİ

Ocak, 2009

GİRİŞ:

Elinizdeki raporun amacı Türkiye'deki Protestan Cemaati'nin 2008 yılı içerisinde maruz kaldığı hak ihlallerini kaydetmek, birinci elden sağlıklı bilgileri kamuoyu ile paylaşmak, inanç ve ifade özgürlüğünün gelişmesi için çaba sarf eden gruplara veri sağlamak, ileride hak ihlallerinin yaşanmaması için hükümetin ve diğer resmi kuruluşların soruna dikkatini çekmektir. Raporda 2008 yılı içerisinde yaşanan ve öncelikle kayıt altına alınmış hak ihlalleri ile ilgili özet veriler bulunmaktadır. Kişilerin ve grupların çekinmelerinden ötürü pek çok tehdit, saldırı ve ayrımcılık, yaşandığı halde bu rapora yansımamıştır.

İlk olarak 2007 yılında yayınlanan "Türkiye'deki Protestan Cemaati'nin Maruz Kaldığı Hak İhlalleri Raporu" ülkemizde Protestan Cemaati'nin ne kadar kırılgan ve saldırıya açık bir konumda olduğunu göz önüne sermeye yardımcı olmuştur. Cemaatin üye sayısının 3000-3500 tahmin edildiği düşünüldüğünde, 2007 yılında meydana gelen en az 19 saldırının Cemaat'e olumsuz etkisi büyük olmuştur. Bu küçük ve kamuoyuna açık cemaat, terörize edilerek baskı altına alınmaya ve içine kapatılmaya çalışılmıştır. 2007 yılında rapor edilen, içinde fiziksel saldırı, suikast planı, cinayet bulunan 19 saldırının büyük bir kısmının faileri yakalanamamış, yakalananlardan ise Malatya Katliamı sanıkları dışında kalanların hepsi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmış veya küçük para cezalarına çarptırılmıştır. Bu kişilerin büyük kısmı hala toplum içinde bulunmaktadır. Malatya'da devam eden davada da karanlık bağlantıların ortaya çıkarılması konusunda belirgin bir ilerleme henüz sağlanamamıştır. Ancak Malatya Katliamı'ndan sonraki süreçte, yazılı ve görsel medyada kışkırtıcı ve kamuoyunu yanıltıcı haberler de belirgin bir azalış meydana gelmiş, bir arada yaşama ve inançlara saygı kültürünün gelişmesi yönündeki haberler kesinlikle yeterli olmasa da artmıştır. Özellikle emniyet güçleri güvenlik tedbirlerini artırmıştır. Birçok suikast ve saldırı planı uygulamaya geçmeden zanlılar yakalanmıştır.

Protestan Cemaati küçük bir dini cemaat olmasına rağmen şu anda büyük bir güvenlik sorunu yaşamaya devam etmektedir. Türkiye çapında 6 kilise önderi ve hukuk danışmanımız yakın polis koruması altındadır. Onlarca kilisede polis koruması altında ibadet edilmektedir. Bu durum bile konunun vahametini ortaya koymaktadır.

Devletin bazı kurumlarının güvenlik tedbirlerini artırması sorunun güvenlik boyutuna katkı sunmakla birlikte, yine devletin bazı kurumları aracılığı ile sorun daha da derinleştirilmektedir. Yapılan gözlemler neticesinde ortaya çıkmıştır ki:

- Malatya Katliamı öncesinde Malatya'da ve neredeyse tüm şehirlerde ilk ve ortaöğretim okullarında bazı dernekler tarafından izinli şekilde "Misyonerlik" karşıtı konferanslar verilmiştir.¹

¹ Basından, <http://www.habervitrini.com/haber.asp?id=274441>

Türkiye Protestan Kiliseler Birliği

- Okul kitaplarında kışkırtıcı ve yanıltıcı bilgiler yayınlanmaya devam edilmektedir.²
- İllerde ve ilçelerde devlet imkanları kullanılarak özellikle Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile "Misyonerlik" karşıtı konferanslar yapılmaya devam edilmektedir.³
- Askeri birliklerde er ve erbaşlara verilen eğitim ve konferanslarda Misyonerlik faaliyetleri ve azınlıklar tehdit olarak işlenmeye devam etmektedir.⁴
- Suç veya kabahat olmamakla birlikte, inancını başka insanlar ile paylaşan kişiler gözaltına alınmakta ve savcılıklara sevk edilmektedir.⁵

Tüm koruma önlemlerine rağmen yukarıdaki sebeplerden dolayı Protestan Cemaati hak ihlallerine maruz kalmaya devam etmektedir:

2008 YILI İÇERİSİNDE MARUZ KALINAN HAK İHLALLERİ:

1) 05 Ocak 2008 tarihinde Samsun Agape Kilisesi'ne karşı tehditler çerçevesinde Ordu ilinde bir şahıs üzerinde kurusıkı silah ile yakalanmış. Zanlı suçunu itiraf etmiş, amacının tehdit etmek olduğunu ileri sürmüştür. Ancak zanlı telefon görüşmelerinde arkadaşlarına 06.01.2008 tarihinde Samsun Agape kilisesine ibadet sırasında baskın yapmak olduğunu, kendisini televizyonlardan izlemelerini belirtiyor. Yaşı 17,5 olduğu için, sabit deliller bulunmadığı ve örgüt bağlantısı ispat edilemediğinden tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmış. Daha sonra bu şahıs 5000 YTL para cezasına çarptırılmıştır. Samsun 1.sulh ceza mahkemesi 2008/31

2) 19 Ocak 2008 tarihinde Antalya İncil Kilisesi'ne gelen bir kişi olay çıkartarak Kilise önderlerinden Erkan Kerim Utku'ya küfür ve hakaretlerde bulunmuş. Yapılan şikayet üzerine göz altına alınan şahıs 22 Ocak 2008 tarihinde Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2008/2792 kararı ile serbest bırakılmıştır.

3) 25 Ocak 2008 tarihinde İstanbul Protestan Kilisesi Vakfı'nın İzmit Hizmet binası 5 genç tarafından parke taşı kullanılarak camları kırılmıştır. Kamera kayıtları emniyet güçlerine verilerek şikayette bulunulmuştur. Savcılık takipsizlik kararı vermiştir. Karara itiraz edilmiştir.

4) 14 şubat 2008 tarihinde Üsküdar Son Buyruk Kilisesi üyesi Romanya uyruklu bir ailenin evine sivil polisler misyonerlik yapıldığı şikayeti gerekçesi ile gelip. İnancını paylaşmak suç olmamakla birlikte çifti kapıda 50 dakikaya yakın çeşitli sorular ile sorguya çekip, asılsız suçlamalarda bulunup, misyonerlik faaliyetine devam etmeleri durumunda vizelerinin iptal edilmesi ile tehdit etmişlerdir.

5) 9 Mart 2008 tarihinde Gaziantep'te Protestan cemaati üyelerine, ailelerine ve çalıştıkları yerlere tehdit içerikli telefonlar açılarak korkutulmaya çalışılmıştır. Cumhuriyet Savcılığına şikayette bulunulmuş ve bu kişilerin yakalanması için çalışmalar başlatılmıştır. Ancak henüz yakalanamamışlardır.

6) 22 Mart 2008 tarihinde Ankara Presbiteryen Kilisesi önderi Yavuz Kapusuz'a suikast hazırlığında olan bir kişi Ankara'da yakalanmıştır. Mahkemeye sevk edilen bu kişi 11. Ağır Ceza mahkemesi tarafından 2008/361işlem ile "Kamu düzenini Bozmak için Terör Örgütü Kurmak" suçundan tutuklanmıştır. Bu kişi ile işbirliği halinde olan bir kişi de Adana'da 24.04.2008 günü aynı suçtan tutuklanmıştır.

7) 15.04.2008 tarihinde İzmit ili Derince ilçesinde bulunan Protestan topluluğuna iki gün arayla kimliği belirlenemeyen gençler tarafından taşlı saldırılarda bulunulmuş. Bina da maddi hasar meydana gelmiştir. şahıslar yakalanamamıştır. Ancak Emniyet Müdürlüğü koruma polisi tahsis etmiş durumdadır.

2 Özellikle bu yıl okutulan İlköğretim 8. sınıf "Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük" ders kitabı 204. sayfa

3 Bkz. Sayfa 4 madde 13.

4 Toplantılarda bulunmuş kişilerin tanıklığı.

5 12.12.2008 tarihinde Rize ilinde iki kişi "misyonerlik" yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alınıp savcılığa sevk edilmiştir.

Türkiye Protestan Kiliseler Birliği

8) 14 Nisan 2008 tarihinde İstanbul Protestan Kilisesi Vakfı'nın Eskişehir Hizmet Binası'nın dış kapı eşiğine 3 adet dolu kurusıkı fişek bırakılmıştır. Yapılan şikayet neticesinde kamera kayıtları incelenmiş ve eşkale uyan bir şahıs 16 Nisan 2008 günü yakalanmış ve çıkarıldığı 3. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır. Sorgu No: 2008/245

9) 06 Mayıs 2008 tarihinde Ankara Kurtuluş Kilisesi'ne gelen silahlı, ellerinde eldiven olan 3 kişi kilise önderini ile görüşmek istemiş. Kilise önderi orada bulunmadığından cemaat üyesi bir gence silah çekip tehditler savurarak oradan araç ile uzaklaşmışlardır. Failler henüz yakalanmamıştır.

10) 26 Mayıs 2008 tarihinde Antalya İncil Kilisesi önderlerinden Erkan Kerim Utku'yu telefon ile arayan bir kişi tehdit ve hakaretlerde bulunmuş. Bunun neticesinde savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş. Kişinin kimliği tespit edilememekle birlikte savcılık soruşturmayı 2008/30032 dosya ile sürdürmektedir.

11) 19 Ağustos 2008 tarihinde Diyarbakır Protestan Kilisesi önderi Ahmet Güvener'e suikast hazırlığında olan bir grup Diyarbakır'da Emniyet güçleri tarafından yakalanıp savcılığa sevk edilmiş. Savcılık tarafından bu kişiler tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır. Henüz mahkeme süreci başlamamıştır.

12) 13 Aralık 2008 tarihinde İstanbul Taksim Türk Protestan Kilisesi İnternet sitesine ölüm tehdidi içeren ve Türk İslam Tugayı(TİT) imzası olan mesaj gelmiştir. Durum savcılığa ve polise bildirilmiş ve suç duyurusunda bulunulmuştur. Henüz bir gelişme olmamıştır

13) 20 Aralık 2008 tarihinde Yalova'da Valiliğe bağlı Halk Eğitim Merkezi'nde radikal milliyetçi bir grup tarafından yapılacak konferans için asılan afişlerde Hristiyanların haç takmış yılan olarak tasvir edilmesi üzerine konu Emniyet'e bildirilmiş yapılan inceleme neticesinde afişlerin izinsiz olduğu belirtilmiş ve toplatılma kararı çıkmıştır. Afişlerin bir kısmı polis ve zabıta tarafından toplanmıştır.

14) 25 Aralık 2008 günü(Noel günü) İzmir Yeni Doğuş Kilisesi'ne bomba ihbarında bulunulmuştur. Yapılan inceleme de ihbarın asılsız olduğu anlaşılmıştır.

SONUÇ:

Yukarıdaki veriler göstermektedir ki Türkiye'deki Protestan Cemaati açısından 2008 yılı da zor ve sorunlu olmuştur, büyük bir can ve mal güvenliği sorunu güvenlik tedbirlerine rağmen devam etmektedir. İnançlarını yaşama konusunda zorluklar ile karşılaşmaktadırlar. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere güvenlik sorunu bu sorunun sonuç kısmını oluşturmaktadır. Öncelikle bu ortamı yaratan sebepler üzerine yoğunlaşmak daha doğru olacaktır.

- Hükümet ve diğer devlet kuruluşları kışkırtıcı ve toplumu yanıltıcı kampanyaların karşısında ivedilikle proaktif tutum almalıdır. Koruma önlemleri cemaatlere zarar vermeyecek şekilde devam etmelidir.
- Bazı devlet kuruluşları veya görevlilerince "Misyonerlik" adı altında bir suç türetme ve bunu belli bir inanç grubu ile özleştirme, bunu okullarda, askeri birliklerde ve bazı sivil toplum örgütleri aracılığıyla topluma ülkemizin en büyük tehditlerinden biri olarak öğretme etkinlikleri yürütülmektedir. Bu etkinlikler yetkililerce durdurmalı ve bu tür girişimlere karşı kararlı bir tutum izlenilmelidir. İnanç ve ifade özgürlüğünü Anayasa ile verip, karalama ve çarpıtılmış propagandaları ile geri alma çabalarına göz yumulmamalıdır.
- İfade özgürlüğü sınırları içerisinde, medyada çıkan hoşgörüsüzlüğe ve ayrımcılığa neden olabilecek yazılı ve görsel yayınlar için hızlı ve etkin denetim ve ceza mekanizmasının oluşturulmalı veya var olan kuruluşlar etkin hale getirilmelidir.

Türkiye Protestan Kiliseler Birliği

- Toplumda farklı dinlere mensup kişilere karşı hoşgörü ve bu kişilerin de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak eşit haklara sahip olduğu fikri ve bir arada yaşama kültürü aktif olarak işlenmelidir.

TÜRKİYE PROTESTAN KİLİSELER BİRLİĞİ HUKUK KURULU

tekhukuk@gmail.com